

EDUSKUNNAN VASTAUS 370/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetun lain, ammattikorkeakoululain, yliopistolain sekä rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain, ammattikorkeakoululain, yliopistolain sekä rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta (HE 164/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 14/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että kaikilla koulutusasteilla huolehditaan opiskelijoiden mahdollisuuksista saada riittävästi opin-

to-ohjausta sekä opiskelijahuollon palveluja ja muita ennaltaehkäiseviä tukitoimia ja että kehitetään opiskeluterveydenhuoltoa.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lainsäädännön toimivuutta ja vaikutuksia. Erityisesti tulee seurata, muodostuuko säädetyn oikeusturvalautakunnan avulla yhtenäinen käytäntö lainsäädännön soveltamisessa eri oppilaitoksissa ja korkeakouluissa siten, että opiskelijoiden yhdenvertaisuus toteutuu. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön tulee huolehtia oikeusturvalautakunnasta tiedottamisesta opiskelijoille.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 27 §:n 2 momentti,
muutetaan 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentti, 20 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti, 27 §:n 5 momentti, 32, 35 ja 35 a §, 37 §:n 1 momentti, 39 §, 40 §:n 3 momentti, 42—44 §, 46 §:n 2 momentti, 47 §:n 1 momentti ja 52 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 1 momentti laissa 1391/2001, 13 §:n 2 momentti ja 23 §:n 1 momentti sekä 32, 35 ja 35 a § laissa 479/2003, 24 §:n 3 momentti laissa 972/2009 sekä 44 § laeissa 479/2003, 601/2005 ja 1446/2009, ja

lisätään lakiin uusi 27 a, 27 b, 32 a, 32 b ja 34 a § seuraavasti:

8 §

Koulutuksen järjestäjät

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle luvan koulutuksen järjestämiseen.

9 §

Koulutuksen järjestämislupa

Luvassa määrätään koulutustehtävä, joka sisältää tarpeelliset määräykset koulutusasteista, koulutusaloista, tutkinnoista, opetuskielestä, kunnista, joissa koulutusta voidaan järjestää, opiskelijamääristä, erityisestä koulutustehtävästä, koulutuksen järjestämismuodosta ja muista koulutuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Koulutustehtävän muuttamisesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Ministeriö voi ilman hakemustakin muuttaa koulutusaloja, tutkintoja ja opiskelijamääriä koskevia määräyksiä sekä muita määräyksiä, jos koulutustarjonta merkittävästi poikkeaa koulutustarpeista.

12 §

Opetuksen laajuus ja sisältö

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettu tutkinto on laajuudeltaan vähintään kaksivuotinen (80 opintoviikkoa). Koulutusaloista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tutkinnoista ja niiden laajuudesta annetaan tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

13 §

Koulutuksen tavoitteista päättäminen ja opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus päättää koulutusaloittain ja tutkinnoittain 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen opintojen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä kodin ja oppilaitoksen yhteistyön ja opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteista (*opetussuunnitelman perusteet*). Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteiden yhteydessä tarvittaessa myös tutkintoihin liittyvistä terveydentilaa koskevista vaatimuksista.

20 §

Erityisopetus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi 9 §:n nojalla määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen järjestämisestä, erityisopetuksen yhteydessä annettavasta valmentavasta ja kuntouttavasta opetuksesta ja ohjauksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

23 §

Kokeilu

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää luvan tässä laissa tarkoitetun koulutuksen kehittämiseksi tarpeellisen kokeilun järjestämiseen. Opetushallitus voi myöntää luvan sellaisen kokeilun järjestämiseen, jossa poiketaan opetussuunnitelman perusteista.

24 §

Koulutuksen arviointi

Ulkopuolista arviointia varten opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii riippumattomana asiantuntijaelimenä koulutuksen arviointineuvosto. Opetushallitus tekee 13 §:ssä tarkoitettujen opetussuunnitelman perusteiden mukaisia kansallisia oppimistulosten seuranta-arviointeja. Koulutuksen ulkopuolisista arvioinneista ja oppimistulosten seuranta-arvioinneista opetus- ja kulttuuriministeriö laatii arviointisuunnitelman. Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset koulutuksen arviointineuvoston tehtävistä, kokoonpanosta, toiminnan järjestämisestä ja neuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä arviointisuunnitelman sisällöstä.

27 §

Opiskelijaksi ottamisen perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää tarkemmin opiskelijaksi ottamisen perusteista.

27 a §

Esteettömyys ja opiskelijaksi ottamisen edellytykset

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssäoppimiseen, jos 32 §:ssä tarkoitettuihin opintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Kun kysymys on 32 §:ssä tarkoitetuista opinnoista, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös tämän lain 32 §:n, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n 6 a kohdan, ammatikorkeakoululain (351/2003) 25 a §:n tai yli-

opistolain (558/2009) 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijaksi pyrkiville tieto siitä, minkälaisia terveydentilaa koskevia vaatimuksia ja muita edellytyksiä opintoihin liittyy.

27 b §

Opiskelijaksi ottamiseen liittyvä tiedonsaanti

Opiskelijaksi pyrkivän tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot.

Opiskelijaksi pyrkivän tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, kun on kysymys 32 §:ssä tarkoitetuista opinnoista.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelijaksi pyrkivän opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta koulutuksen järjestäjältä, ammattikorkeakoululta ja yliopistolta.

32 §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun opintoihin tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos:

1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittanut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai työssäoppimisessa;

2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä 27 a §:n 1 momentin mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai

3) opiskelija on opiskelijaksi hakuvaiheessa salannut sellaisen 27 b §:n 2 momentissa tarkoitettun tiedon opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi.

Kun opinnot tai opintoihin kuuluva työssäoppiminen edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä taikka 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetusta rikoksesta.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua muuhun koulutukseen. Opiskelija voidaan tämän suostumuksella ottaa koulutuksen järjestäjän sellaiseen muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää.

Opinnoista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

32 a §

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen liittyvä tiedonsaanti

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalla on 32 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi. Koulutuksen järjestäjä vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten koulutuksen järjestäjän osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai

tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä opiskelun edellyttämien terveydentilavaatimusten johdosta.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta koulutuksen järjestäjältä, ammattikorkeakoululta ja yliopistolta.

Opiskelijan tulee koulutuksen järjestäjän pyynnöstä antaa 32 §:n 2 momentissa tarkoitettua opiskeluoikeuden arviointia varten nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, jos opiskelijan opintoihin tai työssäoppimisjaksoon sisältyy olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot vireillä olevasta 32 §:ssä tarkoitettusta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsittelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamista tai muuhun koulutukseen siirtämistä koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

32 b §

Opiskeluoikeuden palauttaminen

Se, jolta on peruutettu opiskeluoikeus 32 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, voi hakea koulutuksen järjestäjältä opiskeluoikeuden palauttamista. Opiskeluoikeus tulee palauttaa, jos hakija osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskelijan tulee toimittaa koulutuksen järjestäjälle terveydentilaansa koskevat lausunnot.

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden palauttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

34 a §

Huumausainetestaus

Koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai työssäoppimisessa tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagoitukykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta;
- 3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai
- 4) merkittävästi lisää koulutuksen järjestäjän, 16 §:ssä tarkoitetun työpaikan tai 17 §:ssä tarkoitetun työnantajan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Huumausainetestistä koskevalla todistuksella tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty testi huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun huumausaineen käytön selvittämiseksi, sekä testin perusteella laadittu selvitys siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa. Huumausainetestistä koskevan todistuksen vaatimisesta on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Koulutuksen järjestäjän tulee yhteistyössä opiskelijahuollon toimijoiden kanssa laatia kirjalliset toimintaohjeet opiskelijoiden päihteiden

käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi.

Koulutuksen järjestäjä vastaa tässä pykälässä tarkoitettua huumausainetestistä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Opiskelijalle tehtävään huumausainetestaukseen sovelletaan muutoin, mitä työterveyshuoltolain (1383/2001) 19 §:ssä säädetään työntekijän testauksesta.

35 §

Kurinpito

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän:

- 1) häiritsee opetusta;
- 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti;
- 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen järjestystä;
- 4) kieltäytyy 34 a §:ssä tarkoitetun huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisestä; taikka

5) on 34 a §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa 1 momentissa tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeu-

tuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyt-
tämisen vuoksi.

Jos opiskelija kieltäytyy 32 a §:n 1 momentis-
sa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi
suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista,
häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun sii-
hen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkas-
tuksiin ja tutkimuksiin. Jos opiskelija kieltäytyy
32 a §:n 4 momentissa tarkoitettusta rikosrekis-
teriotteen nähtäväksi antamisesta, häneltä voi-
daan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kun-
nes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriot-
teen nähtäväksi.

35 a §

Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa sekä kurin- pitoasiassa

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoi-
tuksesta päättää rehtori. Opiskeluoikeuden pe-
ruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaises-
ta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä
opiskelusta pidättämisestä päättää koulutuksen
järjestäjän asettama monijäseninen toimielin.
Toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen
järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työ-
elämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen
järjestäjä nimeää toimielimen puheenjohtajan ja
muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerral-
laan. Opiskeluoikeuden peruuttamista ja palaut-
tamista koskevassa asiassa koulutuksen järjes-
täjä nimeää toimielimeen lisäksi opiskelijan
työssäoppimispaikan edustajan. Toimielimen
puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opis-
kelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edus-
tavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt.
Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo-
ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimi-
elimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavas-
tuulla. Koulutuksen järjestäjä päättää tarkem-
min toimielimen toimintatavoista ja päätöksen-
teosta. Toimielin voi olla myös kahden tai
useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista kos-
kevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa
koskeva tarpeellinen asiantuntija- ja muu sel-

vitys sekä varattava opiskelijalle ja hänen huol-
tajalleen tilaisuus tulla kuulluksi.

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitokses-
ta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjal-
lisen varoituksen antamista opiskelijalle on ku-
rinpitorangaistukseen syynä oleva teko tai lai-
minlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen
selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tul-
la kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppi-
laitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuulta-
va myös opiskelijan huoltajaa. Muista 35 §:ssä
tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava
opiskelijan huoltajalle.

Kurinpitorangaistuksista, opiskeluoikeuden
peruuttamisesta ja opiskelusta pidättämisestä tu-
lee antaa kirjallinen päätös ja 35 §:n 3 ja 4 mo-
mentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.

Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamises-
ta, määräaikaaisesta erottamisesta, asuntolasta
erottamisesta tai opiskelusta pidättämisestä pää-
tetään, on päätettävä päätöksen täytäntöön-
panosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöön-
panon alkamisen ajankohdasta.

37 §

Opintososiaaliset edut ja eräät muut edut

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opetus on
opiskelijalle maksutonta. Edellä 27 §:n 4 mo-
mentissa tarkoitettulta opiskelijalta voidaan kui-
tenkin periä maksuja. Erityisestä syystä opetus-
ja kulttuuriministeriö voi antaa luvan periä opis-
kelijoilta maksuja muissakin tapauksissa.

39 §

Opintososiaaliset edut oppisopimuskoulutuk- sessa

Sen lisäksi, mitä 37 §:n 1 momentissa sää-
detään, oppisopimuskoulutuksessa opiskelijalla
on tietopuoliseen opetukseen osallistumisen
aikana oikeus saada päivärahaa, perheavustusta
sekä korvausta matka- ja majoittumiskustannuk-
sista siten kuin opetus- ja kulttuuriministeriö
päättää. Jos opiskelijalle maksetaan samalta
ajalta palkkaa tai jos hänellä on oikeus muihin

kuin tässä laissa tarkoitettuihin lakisääteisiin etuihin, opiskelijalla on edellä mainitusta poiketen oikeus saada ainoastaan korvausta matka- ja majoittumiskustannuksista.

40 §

Henkilöstö

— — — — —
Rehtorin ja opettajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi erityisestä syystä myöntää niistä erivapauden. Yliopisto voi yksittäistapauksessa todeta henkilön kelpoiseksi antamaan ammatillista koulutusta jollakin taiteen alalla.

42 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Opiskelijaksi pyrkivän ja opiskelijan terveydentilaa koskevia 27 b, 32 a, 32 b ja 34 a §:n mukaisia tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskelijaksi ottamisesta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskeluoikeuden palauttamisesta tai kurinpidosta taikka antavat lausuntoja mainituista asioista.

Opiskelijan rikosrekisteriotetta koskevaa 32 a §:n mukaista tietoa saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskeluoikeuden peruuttamisesta.

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä ne tehtävät, joihin sisältyy arkaluonteisten tietojen käsittelyä.

Koulutuksen järjestäjän on säilytettävä arkaluonteiset tiedot erillään muista henkilötiedoista. Arkaluonteiset tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999), jollei tässä laissa toisin säädetä.

43 §

Julkisuus ja tietojensaantioikeus

Tässä laissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Koulutuksen järjestäjällä on salassapitosäännösten estämättä tehtäviään hoitaessaan oikeus saada valtion ja kunnan viranomaiselta koulutuksen suunnittelun ja järjestämisen edellyttämät tilastotiedot ja muut vastaavat tiedot.

Koulutuksen järjestäjän tulee salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä toimittaa valtion opetushallintoviranomaisille niiden määräämät koulutuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin ja seurannan edellyttämät tiedot.

Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja on tiedon haltijalla salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa:

1) oppilaitoksen rehtorille tai johtajalle ja oppilaitoksen turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;

2) opinto-ohjauksesta vastaaville henkilölle muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;

3) opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;

4) työssäoppimisesta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä työssäoppimispaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi; sekä

5) poliisille ja koulutuksen järjestäjän edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai mikäli opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

44 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee opiskelijalle annettavaa kirjallista varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelija-asuntolasta erottamista, opiskelusta pidättämistä tai 37, 38 ja 39 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista, haetaan muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 1) opiskelijaksi ottamista;
- 2) 20 §:ssä säädettyä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa;
- 3) 21 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä;
- 4) 31 §:ssä säädettyä opiskeluaikaa tai opiskelijan katsomista eronneeksi; sekä
- 5) 34 a §:ssä säädettyä huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta.

Aluehallintoviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa kirjallista varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista, opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista, opiskelusta pidättämistä taikka 4 momentissa tarkoitettua asiaa, sekä oikaisu 3 momentissa tarkoitettua päätöksestä, tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tässä momentissa tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

Opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelija-asuntolasta erottamista, opiskeluoikeu-

den peruuttamista tai opiskelusta pidättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus tai opiskelijoiden oikeusturvalautakunta toisin päättä.

Edellä 25 §:ssä tarkoitettua opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen, nimettyä opiskelijaa koskevaan opintojen suoritusaikaa tai -paikkaa koskevaan päätökseen taikka muuta opintojen yksilöllistä järjestämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valittaa ei myöskään saa 35 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettussa asiassa. Päätökseen, johon saa tämän pykälän 3 momentin mukaan hakea oikaisua, ei saa hakea muutosta valittamalla. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 3 momentissa tarkoitettu asia, ja arviointia koskeva oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista koskevaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Nämä asiat tulee käsitellä kiireellisinä. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 5 momentissa tarkoitettu asia, ei saa hakea muutosta valittamalla.

46 §

Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään korvauksista, joita koulutuksen järjestäjät maksavat työnantajille työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta.

47 §

Opiskelijoilta perittävät maksut

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään tämän lain nojalla opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista sen mukaan kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) julkis-

oikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista säädetään.

52 §

Koulutuksen järjestämislupaa koskeva siirtymäsäännös

Edellä 50 §:n 2 momentissa mainittujen lakien nojalla myönnettyt ylläpitämisluvat muuttuvat tämän lain voimaan tullessa 9 §:n mukaisiksi koulutuksen järjestämisluviksi. Koulutuksen järjestäjällä, joka tämän lain voimaan tul-

lessa ylläpitää ammatillista erityisoppilaitosta, on 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityinen koulutustehtävä, jollei opetus- ja kulttuuriministeriö toisin päättä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Edellä 32 §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vain 31 päivän joulukuuta 2011 jälkeen opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti, 11, 13 ja 13 a §, 15 §:n 3 momentti, 16 §:n 4 ja 5 kohta sekä 22 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti laissa 1392/2001, 5 §:n 3 momentti ja 13 § laissa 1013/2005, 11 § laissa 480/2003 ja 1013/2005, 13 a § laissa 1210/2000 ja 15 §:n 3 momentti laissa 973/2009, seuraavasti:

4 §

Koulutuksen järjestäjät

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle luvan ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämiseen. Luvan myöntämisestä näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen järjestämiseen säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 9 §:ssä.

5 §

Koulutuksen järjestämislupa

Järjestämisluvan muuttamisesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Ministeriö voi ilman hakemustakin muuttaa koulutustehtävää sekä muita määräyksiä, jos koulutustarjonta merkittävästi poikkeaa koulutustarpeista. Ministeriö voi ilman hakemusta muuttaa järjestämislupaa opiskelijatyövuosien tai oppisopimusten määrän osalta, jos koulutuksen järjestäjä on järjestänyt koulutusta olennaisesti järjestämisluvan mukaista määrää vähemmän. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi peruuttaa koulutuksen järjestämistä koskevan luvan, jos lisäkoulutusta

ei enää järjestetä tai koulutus ei täytä 1 momentissa luvan myöntämiselle muutoin säädettyjä edellytyksiä taikka jos koulutus järjestetään muutoin vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Ennen luvan peruuttamista opetus- ja kulttuuriministeriön on varattava tarvittaessa järjestäjälle tilaisuus puutteen poistamiseen.

— — — — —

11 §

Opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva viittaussäännös

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain opiskelijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä:

1) 26 §:n 1 momentin säännöksiä vapaasta hakeutumisosoikeudesta ammatilliseen koulutukseen, lukuun ottamatta henkilöstökoulutusta;

2) 27 §:n 3 ja 5 momentin säännöksiä opiskelijaksi ottamisen perusteista;

3) 27 a §:n säännöksiä esteettömyydestä ja opiskelijaksi ottamisen edellytyksistä;

4) 27 b §:n säännöksiä opiskelijaksi ottamiseen liittyvästä tiedonsaannista;

5) 28 §:n säännöksiä turvallisesta opiskeluympäristöstä;

6) 29 §:n säännöksiä oikeudesta saada opetusta;

7) 30 §:n säännöksiä opintojen hyväksilukemisesta soveltuvin osin;

8) 31 §:n 2 momentin toisen virkkeen säännöksiä siitä, milloin opiskelija voidaan katsoa eronneeksi;

9) 32 §:n säännöksiä opiskeluoikeuden peruuttamisesta;

10) 32 a §:n säännöksiä opiskeluoikeuden peruuttamiseen liittyvästä tiedonsaannista;

11) 32 b §:n säännöksiä opiskeluoikeuden palauttamisesta;

12) 33 §:n säännöksiä opiskelijan salassapito-velvollisuudesta;

13) 34 §:n säännöksiä opiskelijan velvollisuuksista;

14) 34 a §:n säännöksiä huumausainetestauksesta;

15) 35 §:n säännöksiä opiskelijan kurinpidosta;

16) 35 a §:n säännöksiä menettelystä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa;

17) 35 b §:n säännöksiä häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistamisesta;

18) 35 c §:n säännöksiä kurinpitomenettelyn suhteesta syytteen vireilläoloon ja tuomioistui-
men ratkaisuun;

19) 36 §:n säännöksiä opiskelijoiden kuulemisesta;

20) 37 a §:n säännöksiä opiskelijahuollosta; sekä

21) 39 §:n säännöksiä opintososiaalisista eduista oppisopimuskoulutuksessa.

13 §

Tutkinnoista ja niiden perusteista päättäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään tutkinnoista, jotka voidaan suorittaa näyttötutkintoina.

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnossa vaadittava ammattitaito, tutkinnon osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, ammattitaidon osoittamistavat sekä tutkinnon arvioinnin yleiset perusteet. Opetushallitus päättää tutkintojen perusteista. Opetushallitus päättää tutkintojen perusteiden yhteydessä tarvittaessa tutkintoihin liittyvistä terveydentilaa koskevista vaatimuksista.

13 a §

Koulutuksesta tiedottaminen

Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että koulutusta ja koulutukseen hakeutumista koskevaa tietoa on yleisesti saatavilla. Koulutuksesta tiedottamisesta annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske henkilöstökoulutusta.

15 §

Koulutuksen arviointi

Ulkopuolista arviointia varten opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii riippumattomana asiantuntijaelimenä koulutuksen arviointineuvosto. Opetushallitus tekee 13 §:ssä tarkoitettujen tutkinnon perusteiden mukaisia kansallisia oppimistulosten seuranta-arvioinniteja. Koulutuksen ulkopuolisista arvioinneista ja oppimistulosten seuranta-arvioinneista opetus- ja kulttuuriministeriö laatii arviointisuunnitelman. Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset koulutuksen arviointineuvoston tehtävistä, kokoonpanosta, toiminnan järjestämisestä ja neuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä arviointisuunnitelman sisällöstä.

4) 42 §:n säännöksiä arkaluonteisten tietojen käsittelystä;

5) 43 §:n säännöksiä julkisuudesta ja tietojensaantioikeudesta;

22 §

Koulutuksen järjestämislupaa koskeva siirtymäsäännös

Edellä 20 §:n 2 momentissa mainittujen lakien nojalla myönnettyt ylläpitämisluvat muuttuvat tämän lain voimaan tullessa koulutuksen järjestämisluviksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää tarvittaessa lupiin sisältyvien määräysten muuttamisesta tämän lain mukaisiksi.

16 §

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain eräiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen ja tutkintoihin sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain säännöksiä:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammattikorkeakoululain (351/2003) 1 §, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 26 a, 28, 33 ja 40 §, 42 §:n 1 ja 5 momentti sekä 43 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 43 a § laissa 564/2009 sekä 26 a § laissa 1505/2007, ja

lisätään lakiin uusi 20 a, 20 b, 24 a, 25 a—25 d, 28 a ja 28 b § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin ammattikorkeakouluihin.

7 §

Koulutustehtävä

— — — — —
Luvan ammattikorkeakoulun koulutusteh-
tävän muuttamiseen, joka koskee sijaintipaik-
koja, antaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

8 §

Tavoitteiden asettaminen

— — — — —
Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikor-
keakoulun ylläpitäjä yhdessä ammattikorkea-
koulun kanssa sopivat määrävuosiksi kerrallaan
ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista,
kansallisen korkeakoulupolitiikan kannalta kes-
keisistä tavoitteista ja niiden seurannasta sekä
keskeisistä valtakunnallisista kehittämishank-
keista.

Jos ammattikorkeakoulukohtaisia määrällisiä
tavoitteita ei saada muutoin valtakunnallisesti
tai alueellisesti yhteensovitetuiksi, opetus- ja
kulttuuriministeriö voi päättää ammattikorkea-
kouluissa opintonsa aloittavien määristä aloitus-
paikkojen kokonaismääränä ja tarvittaessa koko-
naan tai osittain tutkinnoittain.

9 §

Laadunarviointi

— — — — —
Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä
toimii riippumattomana asiantuntijaelimenä kor-
keakoulujen arviointineuvosto. Tarkempia sään-
nöksiä arviointineuvostosta annetaan valtioneu-
voston asetuksella.

13 §

Rehtori, vararehtori ja muu ylin johto

Rehtori johtaa ammattikorkeakoulun toimin-
taa sekä käsittelee ja ratkaisee ammattikorkea-
koulun sisäistä hallintoa koskevat asiat, jollei
laissa, valtioneuvoston tai opetus- ja kulttuuri-
ministeriön asetuksessa taikka ammattikorkea-
koulun säännöissä toisin säädetä tai määrätä.

19 §

Koulutusohjelmat ja opetussuunnitelmat

— — — — —
Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää koulu-
tusohjelmista ammattikorkeakoulun esityksestä.
Valtioneuvoston asetuksella säädetään minis-
teriön päätöksen sisällöstä. Ammattikorkeakou-
lu päättää koulutusohjelmien opetussuunnitel-
mista.

6 luku

Opiskelijat

20 §

Kelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin

Ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin
opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö,
joka on suorittanut:

1) lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon
järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tar-
koitetun tutkinnon;

2) ammatillisen perustutkinnon tai sitä vas-
taavat aikaisemmat opinnot sen mukaan kuin
opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella tar-
kemmin säädetään;

3) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta an-
netussa laissa (631/1998) tarkoitetun ammatil-
lisen perustutkinnon, ammattitutkinnon, erikois-
ammattitutkinnon tai niitä vastaavan aikaisem-
man tutkinnon sen mukaan kuin opetus- ja kult-

tuuriministeriön asetuksella tarkemmin säädetään; tai

4) ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

20 a §

Esteettömyys ja opiskelijaksi ottamisen edellytykset

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos 25 a §:ssä tarkoitettuihin opintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Kun kysymys on 25 a §:ssä tarkoitetuista opinnoista, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 32 §:n, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n 6 a kohdan, tämän lain 25 a §:n tai yliopistolain (558/2009) 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Ammattikorkeakoulun tulee antaa opiskelijaksi pyrkiville tieto siitä, minkälaisia terveydentilaa koskevia vaatimuksia ja muita edellytyksiä opintoihin liittyy.

20 b §

Opiskelijavalintaan liittyvä tiedonsaanti

Kun kysymys on 25 a §:ssä tarkoitetuista opinnoista, opiskelijaksi pyrkivän tulee ammatikorkeakoulun pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot sekä tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot

opiskelijaksi pyrkivän opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta ammattikorkeakoululta, yliopistolta ja koulutuksen järjestäjältä.

24 a §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön.

Ammattikorkeakoulu voi hyväksyä järjestys-säännöt tai antaa muut järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä ammattikorkeakoulu-yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa järjestys-säännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa ammattikorkeakoulu-yhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa ammattikorkeakoulun omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta ammattikorkeakoulun tiloissa ja sen alueella.

25 a §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun opintoihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos:

1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoittelussa;

2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä 20 a §:n 1 momentin mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai

3) opiskelija on hakuvaiheessa salannut sellaisen 20 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta pää-

töksestä, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi.

Kun opinnot tai opintoihin kuuluva harjoittelu edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä tai 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitetusta rikoksesta.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista ammattikorkeakoulun on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua muuhun koulutukseen. Opiskelija voidaan tämän suostumuksella siirtää ammattikorkeakoulun sellaiseen muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää.

Opinnoista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

25 b §

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen liittyvä tiedonsaanti

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalla on 25 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi. Ammattikorkeakoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten ammattikorkeakoulun osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä opiskelun

edellyttämien terveydentilavaatimusten johdosta.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta ammattikorkeakoululta, yliopistolta ja koulutuksen järjestäjältä.

Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulun pyynnöstä antaa 25 a §:n 2 momentissa tarkoitettua opiskeluoikeuden arviointia varten nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, jos opiskelijalle annetaan opinnoissa tai opintoihin kuuluvassa harjoittelussa tehtäviä, jotka edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toiselta ammattikorkeakoululta opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot vireillä olevasta 25 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsittelystä, jos opiskelija on hakenut ammattikorkeakouluun siirto-opiskelijana.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot vireillä olevasta 25 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsittelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamista tai muuhun koulutukseen siirtämistä koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

25 c §

Opiskeluoikeuden palauttaminen

Se, jolta on peruutettu opiskeluoikeus 25 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, voi hakea ammattikorkeakoululta opiskeluoikeuden palauttamista. Opiskeluoikeus tulee palauttaa, jos hakija osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskelijan tulee toimittaa ammattikorkeakoululle terveydentilaansa koskevat lausunnot. Opiskeluoikeu-

den palauttamisesta päättää ammattikorkeakoulun hallitus.

Ammattikorkeakoululla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden palauttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

25 d §

Huumausainetestaus

Ammattikorkeakoulu voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;

2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta;

3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai

4) merkittävästi lisää ammattikorkeakoulun tai sen ylläpitäjän tai harjoittelupaikan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laitton kaupan ja leviämisen riskiä.

Huumausainetestistä koskevalla todistuksella tarkoitetaan ammattikorkeakoulun osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty testi huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen huumausaineiden käytön selvittämiseksi, sekä testin perusteella laadittu selvitys siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tar-

koituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä ammattikorkeakoulun määräämässä kohtuullisessa ajassa.

Jos opiskelijalta on tarkoitus vaatia tässä pykälässä tarkoitettu huumausainetestistä koskeva todistus, ammattikorkeakoululla on oltava opiskelijahuollon toimijoiden kanssa yhteistyössä laaditut kirjalliset toimintaohjeet opiskelijoiden päihdeiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi.

Ammattikorkeakoulu vastaa tässä pykälässä tarkoitettua huumausainetestistä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Opiskelijalle tehtävään huumausainetestaukseen sovelletaan muutoin, mitä työterveyshuoltolain (1383/2001) 19 §:ssä säädetään työntekijän testauksesta.

26 a §

Tilauuskoulutus

Ammattikorkeakoulu voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö, suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauuskoulutus*).

Tilauuskoulutusta ei voida järjestää Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisille eikä niille, jotka Euroopan unionin lainsäädännön tai Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaisiin. Tilauuskoulutukseen osallistuvaan sovelletaan 20, 20 a ja 20 b §:ää, 22 §:n 4 momenttia sekä 25 a—25 d, 27, 28, 28 a, 28 b ja 42 §:ää.

Tilauuskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrättyyn koulutusalaan ja ammattikorkeakoululle vahvistettuun koulutusohjelmaan. Tilauuskoulutus ei saa heikentää ammattikorkeakoulun antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Ammattikorkeakoulun on perittävä tilauuskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu.

28 §

Kurinpito

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän:

- 1) häiritsee opetusta;
- 2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti;
- 3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo ammattikorkeakoulun järjestystä;
- 4) kieltäytyy 25 d §:ssä tarkoitetun huumausainetestin koskevan todistuksen esittämisestä; taikka
- 5) on 25 d §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa 1 momentissa tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa ammattikorkeakoulusta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka ammattikorkeakoulun järjestämästä tilaisuudesta. Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai ammattikorkeakoulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija kieltäytyy 25 b §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Jos opiskelija kieltäytyy 25 b §:n 4 momentissa tarkoitetusta rikosrekisteriotteen antamisesta, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi.

28 a §

Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Opiskeluoikeuden peruuttamisesta päättää ammattikorkeakoulun hallitus. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen selvitys ja varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää ammattikorkeakoulun rehtori ja opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta ammattikorkeakoulun hallitus. Ennen asian ratkaisemista on kurinpitovirasto on syyntä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Rehtori ja opettaja sekä harjoittelupaikan ohjaaja voivat 28 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai erikseen ja toimenpiteet tulee kirjata. Hallitus tekee 28 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen.

Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskelijan määräaikaista erottamisesta tai opiskelusta pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

28 b §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Opiskelijaksi pyrkivän ja opiskelijan terveydentilaa koskevia 20 b ja 25 b—25 d §:n mukaisia tietoja saavat käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskeluoikeuden palauttamisesta tai kurinpidosta taikka antavat lausuntoja mainituista asioista.

Opiskelijan rikosrekisteriotetta koskevaa 25 a §:n 2 momentin mukaista tietoa saavat käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskeluoikeuden peruuttamisesta.

Ammattikorkeakoulun tulee määritellä ne tehtävät, joihin sisältyy arkaluonteisten tietojen käsittelyä.

Ammattikorkeakoulun on säilytettävä arkaluonteiset tiedot erillään muista henkilötiedoista. Arkaluonteiset tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999), jollei tässä laissa toisin säädetä.

33 §

Hanke- ja tuloksellisuusrahoitus sekä ammattikorkeakoulujen yhteisten menojen rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle hankerahoitusta ammattikorkeakoulun toiminnan kehittämiseen ja tukemiseen valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle ammattikorkeakoulun tuloksellisen toiminnan perusteella tuloksellisuusrahoitusta valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa rahoittaa kaikille ammattikorkeakouluille yhteisiä niiden toimintaa tukevia toimintoja ja hankkeita.

40 §

Tietojensaantioikeus

Ammattikorkeakoululla on tehtäviään hoitaessaan oikeus saada valtion ja kunnan viranomaiselta koulutuksen suunnittelun ja järjestämisen kannalta tarpeelliset tilastotiedot ja muut vastaavat tiedot.

Ammattikorkeakoulun tulee pyynnöstä toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määrittämät koulutuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin ja seurannan edellyttämät tiedot.

Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja on tiedon haltijalla salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa:

1) ammattikorkeakoulun rehtorille ja ammattikorkeakoulun turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;

2) opinto-ohjauksesta vastaaville henkilölle muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;

3) opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;

4) harjoittelusta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä harjoittelupaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi; sekä

5) poliisille ja ammattikorkeakoulun edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai mikäli opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

42 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, joka koskee 25 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista tai 25 c §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden palauttamista, haetaan muutosta opiskelijoiden oikeus- ja turvalautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja muutoin siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun ammattikorkeakoulun hallintoasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomio- ja valituspiirissä ammattikorkeakoulun päätoimipaikka sijaitsee, sen mukaan kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Valitus päätöksestä, joka koskee opiskeluoikeuden peruuttamista, opiskeluoikeuden palauttamista ja 28 §:ssä tarkoitettua

tua varoitusta, määräaikaista erottamista ja opiskelusta pidättämistä, tulee käsitellä kiireellisenä.

Opiskeluoikeuden peruuttamista, opiskelijan määräaikaista erottamista ja opiskelusta pidättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus tai opiskelijoiden oikeusturvalautakunta toisin määrää.

43 a §

Varautumissuunnitelmat

Ammattikorkeakoulujen tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein varmistaa tehtäviensä mahdollisimman

häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa sekä häiriö- ja erityistilanteissa. Varautumissuunnitelmat sekä häiriö- ja erityistilanteista laaditut tilannekuvaraportit on pyynnöstä toimitettava opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Varautumista valvoo opetus- ja kulttuuriministeriö. Jos varautumisessa havaitaan puutteita, opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa ohjeistusta puutteiden korjaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Edellä 25 a §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vain 31 päivän joulukuuta 2011 jälkeen opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

yliopistolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 1 §:n 1 momentti, 7 §:n 3 momentti, 9 §, 10 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 45, 48—53 ja 55 §, 56 §:n 2 momentti, 58 §, 71 §:n 2 momentti, 83 ja 85 §, 87 §:n 2 momentti ja 90 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 37 a, 37 b, 41 a, 43 a—43 d, 45 a, 45 b ja 90 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan yliopistoihin, jotka kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan, siten kuin jäljempänä säädetään.

7 §

Tutkinnot ja muu koulutus sekä tutkintorakenne

Yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja

muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (*koulutusvastuu*), annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Yliopistoissa suoritettavien korkeakoulututkintojen asemasta korkeakoulututkintojen järjestelmässä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken, erikoistumiskoulutusten aloista ja koulutusohjelmista sekä siitä, mitä erikoistumiskoulutusten aloja ja koulutusohjelmia kussakin yliopistossa on, säädetään yliopiston esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

9 §

Tilauuskoulutus

Yliopisto voi järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö, suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (*tilauuskoulutus*).

Tilauuskoulutusta ei voida järjestää Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisille eikä niille, jotka Euroopan unionin lainsäädännön tai Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaisiin. Tilauuskoulutukseen osallistuvaan sovelletaan 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b ja 82—86 §:ää.

Tilauuskoulutuksena annettavan opetuksen on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus. Tilauuskoulutuksen järjestäminen ei saa heikentää yliopiston antamaa perus- tai jatkokoulutusta. Yliopiston on perittävä tilauuskoulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu.

10 §

Koulutusohjelman maksullisuus

— — — — —
Maksullisista koulutusohjelmista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

14 §

Julkisoikeudellisen yliopiston hallitus

— — — — —
Hallituksen tehtävänä on:

1) päättää yliopiston toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, strategiasta ja ohjauksen periaatteista;

2) päättää yliopiston toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarviosta ja laatia tilinpäätös;

3) vastata yliopiston varallisuuden hoidosta ja käytöstä, jollei hallitus ole siirtänyt toimivaltaa rehtorille;

4) huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisestä;

5) hyväksyä yliopiston toiminnan kannalta merkittävät tai periaatteelliset sopimukset ja antaa lausunnot yliopistoa koskevissa periaatteellisesti tärkeissä asioissa;

6) hyväksyä 48 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tehtävä sopimus yliopiston puolesta;

7) valita rehtori tai rehtorit ja päättää heidän työnjaostaan sekä erottaa rehtori, jos siihen on tehtävän luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy;

8) hyväksyä johtosäännöt ja muut vastaavat yleistä järjestäytymistä koskevat määräykset sekä päättää yliopiston toimintarakenteesta;

9) tehdä opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotus yliopiston koulutusvastuun muuttamisesta;

10) päättää yliopistoon valittavien opiskelijoiden määrästä.

37 a §

Esteettömyys ja opiskelijaksi ottamisen edellytykset

Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitteluun, jos 43 a §:ssä tarkoitettuihin opintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos esettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Kun kysymys on 43 a §:ssä tarkoitetuista opinnoista, opiskelijaksi ottamisen esteenä on myös ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 32 §:n, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:n 6 a kohdan, ammatikorkeakoululain (351/2003) 25 a §:n tai tämän lain 43 a §:n mukainen opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös, jos toisten henkilöiden

terveyden ja turvallisuuden suojelemiseen liittyvät seikat sitä edellyttävät.

Yliopiston tulee antaa opiskelijaksi pyrkivälle tieto siitä, minkälaisia terveydentilaa koskevia vaatimuksia ja muita edellytyksiä opintoihin liittyy.

37 b §

Opiskelijavalintaan liittyvä tiedonsaanti

Kun on kysymys 43 a §:ssä tarkoitetuista opinnoista, opiskelijaksi pyrkivän tulee yliopiston pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot sekä tieto opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelijaksi pyrkivän opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta yliopistolta, ammattikorkeakoululta ja koulutuksen järjestäjältä.

41 a §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön.

Yliopisto voi hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä yliopistoyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa yliopistoyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa yliopiston omaisuuden käsittelystä sekä

oleskelusta ja liikkumisesta yliopiston tiloissa ja sen alueella.

43 a §

Opiskeluoikeuden peruuttaminen

Kun opintoihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta taikka potilas- tai asiakasturvallisuutta koskevia vaatimuksia, yliopisto voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos:

1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoittelussa;

2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä 37 a §:n 1 momentin mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai

3) opiskelija on hakuvaiheessa salannut sellaisen 37 a §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen valintansa opiskelijaksi.

Kun opinnot tai opintoihin kuuluva harjoittelu edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, yliopisto voi peruuttaa opiskeluoikeuden, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä, 20 luvussa, 21 luvun 1—3 tai 6 §:ssä, 31 luvun 2 §:ssä tai 50 luvun 1, 2, 3, 4 tai 4 a §:ssä tarkoitettua rikoksesta.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista yliopiston on selvitettävä yhdessä opiskelijan kanssa tämän mahdollisuus hakeutua muuhun koulutukseen. Opiskelija voidaan tämän suostumuksella siirtää yliopiston sellaiseen muuhun koulutukseen, jonka opiskelijaksi ottamisen edellytykset hän täyttää.

Opinnoista, joihin tätä pykälää sovelletaan, säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

43 b §

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen liittyvä tiedonsaanti

Jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelijalla on 43 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este, hänet voidaan määrätä terveydentilan toteamiseksi laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos ne ovat välttämättömiä opiskelijan terveydentilan tai toimintakyvyn selvittämiseksi. Yliopisto vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten yliopiston osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä opiskelun edellyttämien terveydentilavaatimusten johdosta.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arvioinnin edellyttämät välttämättömät tiedot opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista toiselta yliopistolta, ammattikorkeakoululta ja koulutuksen järjestäjältä.

Opiskelijan tulee yliopiston pyynnöstä antaa 43 a §:n 2 momentissa tarkoitettua opiskeluoikeuden arviointia varten nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, jos opiskelijalle annetaan opinnoissa tai opintoihin kuuluvassa harjoittelussa tehtäviä, jotka edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toiselta yliopistolta opiskelijaksi ottamisen edellyttämät välttämättömät tiedot vireillä olevasta 43 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta kä-

sittelystä, jos opiskelija on hakenut yliopistoon siirto-opiskelijana.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot vireillä olevasta 43 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta käsitelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamista tai muuhun koulutukseen siirtämistä koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

43 c §

Opiskeluoikeuden palauttaminen

Se, jolta on peruutettu opiskeluoikeus 43 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, voi hakea kyseiseltä yliopistolta opiskeluoikeuden palauttamista. Opiskeluoikeus tulee palauttaa, jos hakija osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskelijan tulee toimittaa yliopistolle terveydentilaansa koskevat lausunnot. Opiskeluoikeuden palauttamisesta päättää yliopiston hallitus.

Yliopistolla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluoikeuden palauttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

43 d §

Huumausainetestaus

Yliopisto voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihin kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagoitakykyä ja jossa huumeiden vai-

kutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;

2) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai

3) merkittävästi lisää yliopiston tai harjoittelupaikan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Huumausainetestistä koskevalla todistuksella tarkoitetaan yliopiston osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty testi huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun huumausaineen käytön selvittämiseksi, sekä testin perusteella laadittu selvitys siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä yliopiston määräämässä kohtuullisessa ajassa.

Jos opiskelijalta on tarkoitus vaatia tässä pykälässä tarkoitettu huumausainetestistä koskeva todistus, yliopistolla on oltava opiskelijahuollon toimijoiden kanssa yhteistyössä laaditut kirjalliset toimintaohjeet opiskelijoiden päihdeiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi.

Yliopisto vastaa tässä pykälässä tarkoitettusta huumausainetestistä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Opiskelijalle tehtävään huumausainetestaukseen sovelletaan muutoin, mitä työterveyshuoltolain (1383/2001) 19 §:ssä säädetään työntekijän testauksesta.

45 §

Opiskelijan kurinpito

Opiskelijalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos hän:

1) häiritsee opetusta;

2) käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti;

3) menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo yliopiston järjestystä;

4) kieltäytyy 43 d §:ssä tarkoitetun huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisestä; taikka

5) on 43 d §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä 1 momentissa tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa yliopistosta määrääjäksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

Opetusta häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantava opiskelija voidaan määrätä poistumaan tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka yliopiston järjestämästä tilaisuudesta. Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai yliopistossa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija kieltäytyy 43 b §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Jos opiskelija kieltäytyy 43 b §:n 4 momentissa tarkoitettusta rikosrekisteriotteen antamisesta, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi.

45 a §

Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Opiskeluoikeuden peruuttamisesta päättää yliopiston hallitus. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen selvitys ja

varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää yliopiston rehtori ja opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta yliopiston hallitus. Ennen asian ratkaisemista on kurinpitorgaistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Rehtori ja opetus- ja tutkimushenkilöstöön kuuluva sekä harjoittelun ohjaaja voivat 45 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai erikseen. Toimenpiteet tulee kirjata. Hallitus tekee 45 §:n 4 momentin mukaisen päätöksen.

Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskelijan määräaikaista erottamisesta tai opiskelusta pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

45 b §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Opiskelijaksi pyrkivän ja opiskelijan terveydentilaa koskevia 37 b ja 43 b—43 d §:n mukaisia tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskeluoikeuden peruuttamisesta, opiskeluoikeuden palauttamisesta tai kurinpidosta taikka antavat lausuntoja mainituista asioista.

Opiskelijan rikosrekisteriotetta koskevaa 43 a §:n 2 momentin mukaista tietoa saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskeluoikeuden peruuttamisesta.

Yliopiston tulee määritellä ne tehtävät, joihin sisältyy arkaluonteisten tietojen käsittelyä.

Yliopiston on säilytettävä arkaluonteiset tiedot erillään muista henkilötiedoista. Arkaluonteiset tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999), jollei tässä laissa toisin säädetä.

48 §

Tavoitteiden asettaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto sopivat määrävuosiksi kerrallaan yliopiston toiminnalle asetettavista koulutus- ja tiedepolitiikan kannalta keskeisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista. Yliopiston puolesta sopimuksen allekirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja rehtori.

Jos yliopistokohtaisia tavoitteita ei saada valtakunnallisesti tai alakohtaisesti yhteensovitetuiksi, opetus- ja kulttuuriministeriö voi rahoituksen turvaamiseksi yksittäisen yliopiston osalta päättää määrällisistä ja laadullisista tavoitteista siltä osin kuin ne ovat yliopistolle osoitettavan rahoituksen perusteena.

49 §

Valtion rahoituksen määräytymisperusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistoille rahoitusta tässä laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa.

Edellisenä vuonna yliopistoille osoitettua 1 momentissa tarkoitettua talousarvion määrärahaa korotetaan kertaluonteisia eriä lukuun ottamatta yliopistoindeksin mukaista vuotuista kustannustason nousua vastaavasti. Yliopistoindeksi muodostuu yleisestä ansiotasoindeksistä, kuluttajahintaindeksistä sekä tukkuhintaindeksistä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistoille perusrahoitusta laskennallisin perustein ottaen huomioon toiminnan laajuus, laatu ja vaikuttavuus sekä muiden koulutuksen ja tiedepolitiikan tavoitteiden perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myös myöntää yliopistoille tuloksellisuusrahoitusta yliopiston tuloksellisen toiminnan perusteella.

Yliopistoille korvataan arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen tutkimukseen liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista. Korvausta tarkistetaan vuosittain viimeksi toteutuneen yliopistojen keskimääräisen arvonlisäverokertymän perusteella.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi rahoitusta myöntäessään asettaa rahoituksen käyttämiselle ehtoja ja rajoituksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen yliopistoindeksin laskemisesta ja kustannustason nousun huomioon ottamisesta sekä 3 momentissa tarkoitettujen rahoitusperusteiden laskennasta ja keskinäisestä jakautumisesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Laskennallisin perustein myönnettävän rahoituksen perusteena olevista laskentakriteereistä säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

50 §

Yliopistojen yhteisten menojen rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi rahoittaa kaikkien yliopistojen yhteisiä toimintoja valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa.

51 §

Seuranta ja raportointi

Yliopiston tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määräämät koulutuksen ja tutkimuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin ja muut seurannan ja ohjauksen edellyttämät tiedot ministeriön päättämällä tavalla.

52 §

Maksatus

Toiminnan rahoitus maksetaan yliopistoille tasasuurina erinä joka kuukauden kolmantena pankkipäivänä.

Edellä 49 §:n 3 momentissa tarkoitettu tuloksellisuusrahoitus maksetaan yliopistoille opetus- ja kulttuuriministeriön päättämällä tavalla.

53 §

Rahoituksen maksatuksen keskeytys

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi määrätä tässä laissa tarkoitettujen rahoituksen maksamisen keskeytettäväksi, jos:

1) on ilmeistä, ettei rahoituksen saaja enää järjestä rahoituksen perusteena olevaa toimintaa, tai rahoituksen saaja olennaisessa määrin toimii vastoin tämän lain säännöksiä; tai

2) ne perusteet, joiden mukaan rahoitus määrättyä tarkoitusta varten on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet tai ne ovat olleet virheellisiä.

55 §

Takaisinperintä

Opetus- ja kulttuuriministeriön on määrättävä maksettu rahoitus takaisin perittäväksi, jos yliopisto on:

1) jättänyt palauttamatta rahoituksen, joka 54 §:n mukaan on palautettava;

2) käyttänyt rahoitusta olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty;

3) antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka sallanut sellaisen seikan; tai

4) muutoin 1—3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätökseen otettuja ehtoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön on tehtävä takaisinperintää koskeva päätös kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen tietoon on tullut seikka, jonka nojalla rahoituksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka rahoituksen perintään voidaan ryhtyä. Päätös takaisinperin-

nästä on tehtävä kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluessa rahoituksen maksamisesta.

56 §

Korko ja viivästyskorko

— — — — —
Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään opetus- ja kulttuuriministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuis- ta viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssa tarkoitetun korkokannan mukaan.

58 §

Muutoksenhaku rahoitusta koskevaan päätökseen

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta koskevaan päätökseen, 53 §:n mukaiseen rahoituksen maksatuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen, 55 §:n mukaiseen takaisinperintäpäätökseen ja 57 §:n mukaiseen kuittausta koskevaan päätökseen haetaan oikaisua ja muutosta sen mukaan kuin valtionavustuslain (688/2001) 34 §:ssä säädetään.

71 §

Kansalliskirjaston johtokunta

— — — — —
Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee Helsingin yliopiston hallitukselle esityksen ministeriötä ja kirjastoja edustavista jäsenistä ja heidän varajäsenistään kirjastoja kuultuaan. Helsingin yliopiston ehdotuksesta hallitus nimittää johtokuntaan yhtä monta jäsentä ja heidän varajäsentään kuin opetus- ja kulttuuriministeriön esityksessä on. Lisäksi johtokuntaan nimitetään enintään kolme jäsentä ja heille varajäsenet opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin yliopiston yhteisen ehdotuksen perusteella.
— — — — —

83 §

Muutoksenhaku yliopiston päätökseen

Päätökseen, joka koskee 43 a §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden peruuttamista tai 43 c §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden palauttamista, haetaan muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja muutoin siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Muuhun yliopiston hallintoasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä yliopiston päätoimipaikka sijaitsee, sen mukaan kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Valitus päätöksestä, joka koskee opiskeluoikeuden peruuttamista, opiskeluoikeuden palauttamista ja 45 §:ssä tarkoitettua varoitusta, määräaikaista erottamista ja opiskelusta pidättämistä, tulee käsitellä kiireellisenä.

85 §

Opiskeluoikeuden peruuttamista ja kurinpitoa koskevan päätöksen täytäntöönpano

Opiskeluoikeuden peruuttamista, opiskelijan määräaikaista erottamista ja opiskelusta pidättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei hallinto-oikeus tai opiskelijoiden oikeusturvalautakunta toisin määrää.

87 §

Arviointi

— — — — —
Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii riippumattomana asiantuntijaelimenä korkeakoulujen arviointineuvosto. Tarkempia säännöksiä arviointineuvostosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

90 §

Varautumissuunnitelmat

Varautumista valvoo opetus- ja kulttuuriministeriö. Jos varautumisessa havaitaan puutteita, opetus- ja kulttuuriministeriö voi määrätä puutteiden korjaamisesta.

90 a §

Tietojensaantioikeus

Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia ja tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja on tiedon haltijalla salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa:

1) yliopiston rehtorille ja yliopiston turvallisuudesta vastaavalle muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi;

2) opinto-ohjauksesta vastaaville henkilölle muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten;

3) opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittaviin tukitoimiin ohjaamista varten;

4) harjoittelusta vastaaville henkilöille opiskelijan sekä harjoittelupaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi; sekä

5) poliisille ja yliopiston edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai mikäli opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Edellä 43 a §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin vain 31 päivän joulukuuta 2011 jälkeen opintonsa aloittaneisiin opiskelijoihin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §, sellaisena kuin se on laeissa 1093/1999, 505/2002 ja 714/2011, seuraavasti:

6 §

Yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä viisumia, työlupaa, oleskelulupaa tai muuta niihin verrattavaa syytä varten.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä voidakseen ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon pysyväisluontoisesti ja olenaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa ja jossa ote on lasten kanssa työskentelevien ri-

kostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukaan toimitettava työnantajalle tai viranomaiselle. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla henkilö on tuomittu rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä tarkoitetusta sukupuolisiveellisyyttä loukkaavasta teosta, 20 luvussa tarkoitetusta seksuaalirikoksesta, 21 luvun 1 §:n nojalla taposta, 2 §:n nojalla murhasta, 3 §:n nojalla surmasta tai 6 §:n nojalla törkeästä pahoinpitelystä, 31 luvun 2 §:n nojalla törkeästä ryöstöstä taikka 50 luvussa tarkoitetuista huu-

mausainerikoksista. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla henkilö on aikaisemmin voimassa olleen lain nojalla tuomittu edellä mainittuja rikoksia vastaavasta rikoksesta. Lisäksi otteeseen merkitään tiedot rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä ja 20 luvussa tarkoitetuista rikoksista tuomituista sakoista, jotka on rekisteröity sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:n 1 momentissa tarkoitettuun sakkorekisteriin. Ote on maksuton. Henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä myös voidakseen toimia kuvaohjelmalain (710/2011) mukaisena kuvaohjelmaluokittelijana. Tällöin otteeseen merkitään edellä mainittujen tietojen lisäksi tiedot päätöksestä, jolla henkilö on tuomittu rikoslain 17 luvun 17 §:ssä tarkoitettusta väkivaltakuvausten levittämisestä tai rikoslain 17 luvun 18 b §:ssä tarkoitettua kuvaohjelman laittomasta esittämisestä tai levittämisestä alaikäiselle.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, opiskelija saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä voidakseen opinnoissa taikka opintoihin kuuluvassa työssäoppimisessa tai harjoittelussa ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon olenaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa ja jossa ote on pyydettyäessä toimitettava koulutuksen järjestäjälle tai korkeakoululle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998),

ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998), ammattikorkeakoululain (351/2003) tai yliopistolain (558/2009) mukaan. Otteeseen merkitään samat tiedot kuin 2 momentissa tarkoitettuun otteeseen. Ote on maksuton.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettua tietoa pyydettyäessä on ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Ote, jota tarkoitetaan 2 ja 3 momentissa, toimitetaan vain henkilölle, jota se koskee.

Henkilön oikeudesta tarkastaa häntä koskevat rekisteritiedot säädetään erikseen. Rikosrekisteriin merkityllä henkilöllä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tieto siitä, kenelle ja mihin tarkoitukseen hänestä on annettu tietoja automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävästä rekisteristä viimeisen vuoden aikana. Sillä, jolla on oikeus kirjoittaa oikeushenkilön nimi, on rekisterin pitämismenettelystä riippumatta vastaava tarkastus- ja tiedonsaanti-oikeus oikeushenkilön puolesta sekä oikeus saada oikeushenkilöä koskeva ote rekisteristä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan tehtävät ja toimivalta

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunta (*lautakunta*) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena ammatillisesta koulutuksesta annetun lain

(630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/2011), ammattikorkeakoululain (351/2003) ja yliopistolain (558/2009) mukaisissa opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevissa asioissa.

Lautakunta toimii opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla.

2 §

Lautakunnan kokoonpano

Lautakunnassa on sivutoiminen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kymmenen muuta sivutoimista jäsentä. Muilla jäsenillä on kuitenkin henkilökohtainen varajäsen. Henkilökohtaiseen varajäsenen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään lautakunnan jäsenestä.

Lautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Muista jäsenistä vähintään yhdellä tulee olla ammatillisen koulutuksen, yhdellä korkeakoulusektorin, yhdellä lääketieteen, yhdellä opiskeluterveydenhuollon ja yhdellä muun opiskelijahuollon asiantuntemusta. Lautakunnassa tulee olla myös opetushenkilöstön ja opiskelijoiden edustus. Lautakunnan jäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

3 §

Lautakunnan nimittäminen

Valtioneuvosto nimittää opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä lautakunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jos jäsenen paikka vapautuu kesken toimikauden, nimitetään uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.

4 §

Tuomarin vala ja vakuutus

Lautakunnan jäsenen on ryhtyessään tehtäväänsä vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole vannonut tuomarinvalaa tai antanut tuomarinvakuutusta jo aiemmin.

5 §

Puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtaja johtaa lautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta sekä valvoo laintulkinnan yhdenmukaisuutta lautakunnan ratkaisuihin.

6 §

Esittelijä ja sihteeri

Lautakunnassa on tarpeellinen määrä sivutoimisia esittelijöitä ja sihteereitä. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää esittelijät ja sihteerit.

Lautakunnan esittelijällä on oltava oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Sihteeri vastaa lautakunnan hallinnollisista asioista. Esittelijän ja sihteerin tehtävistä määrätään tarkemmin lautakunnan työjärjestyksessä.

7 §

Päätösvaltaisuus

Lautakunta on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään seitsemän muuta jäsentä. Muista jäsenistä vähintään yhdellä tulee olla lääketieteellistä asiantuntemusta ja vähintään yhdellä asianomaisen koulutusmuodon asiantuntemusta.

8 §

Asian käsittely

Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta. Asiat ratkaistaan lautakunnassa esittelystä.

Asian käsittelyyn lautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimitamisesta yksityisen asianomaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimitamista lautakunnassa. Lautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 ja 39—50 §:n

säännöksiä sen estämättä, mitä mainitun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan lautakunnan varoista lukuun ottamatta valtion nimeämälle todistajalle korvattavia kustannuksia.

Lautakunnan antama päätös on maksuton.

9 §

Käsittelyn julkisuus

Oikeudenkäynnin julkisuudesta lautakunnassa ja lautakunnan ratkaisukokoonpanosta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007) säädetään.

10 §

Rahoitus

Lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

11 §

Jäsenten palkkiot

Lautakunnan jäsenten, esittelijän ja sihteerin palkkiot määrätään opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

12 §

Oikeus saada tietoja ja virka-apua

Valtion ja kunnan viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yksityiset yhteisöt ja säätiöt

ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua lautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkäriä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.

Opiskelijan tulee lautakunnan pyynnöstä antaa asian käsittelyä varten nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, jos opiskeluoikeus on peruutettu rikosrekisteriotteen tietojen perusteella.

Lautakunnalla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot vireillä olevasta opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamista koskevasta käsittelystä sekä opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevasta päätöksestä ja sen perusteluista.

13 §

Työjärjestys

Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin työjärjestyksessä, jonka lautakunta vahvistaa.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 15 päivänä maaliskuuta 2011
